

ТАРАС ШЕВЧЕНКО И МУЗЫКА

Куэнай Табола Яник, студ. II курса агрономического факультета
Научный руководитель – Петрова Т.А., старший преподаватель кафедры
укр. и рус. языков

Тарас Шевченко — великий борец за свободу Украины, символ духовной жизни нации и ее независимости. Следует отметить, что Т. Шевченко не только поэт, художник, прозаик и философ, он еще и большой знаток классической музыки. В литературе существует недостаточно информации о поэте и его музыкальных вкусах. Поэтому считаем необходимым открыть новую грань гения.

Читая дневники Тараса Григорьевича, его повести, можно найти несколько сотен упоминаний о музыке. Шевченко ее очень хорошо чувствовал и даже научился сам играть на фортепьяно и исполнял несложные произведения Моцарта и Бетховена. Заметим, что он был академиком Академии искусств — просто так такое звание не давалось. Такой человек должен быть всесторонне образован. Шевченко посещал все оперные премьеры, престижные концерты. Он романтик по натуре. Поэты того времени без музыки не существовали.

Он очень любил Гайдна, Моцарта и Бетховена, постоянно к ним обращался. Боготворил Шопена, Мендельсона. Очень хорошо знал тогдашних виртуозов — Паганини, Серве, Вьетана. Все это говорит о том, что Шевченко — интеллигент высочайшего художественного вкуса. Дневники Тараса Шевченко очень богаты музыкальными суждениями. Он часто обращается к венским классикам. Идеалом гармонии для него всегда оставался Вольфганг Амадей Моцарт. Например, фрагмент из записей Шевченко за 1957 год: «Я почув, як маленький оркестрик грає увертюру до опери Моцарта. Це така чудова музика, що мені здається, її не можна заграти недобре, вона завжди звучить божественно».

Кроме того, одним из самых любимых произведений Шевченко была увертюра к опере Джоаккино Россини «Вильгельм Телль». Произведение близко ему и по характеру, и по сюжету, ведь Вильгельм Телль — это герой, который поднимает национальный вопрос высоко над личным, так что готов пожертвовать своим сыном ради блага народа.

Живя в Петербурге, Шевченко интересовался творчеством классиков российской музыки Глинки и Мусоргского. Очень хорошие отношения связывали его с музыкантами-любителями братьями Федором и Яковом Лизогубами и другими музыкантами, профессионалами и любителями.

Такое увлечение влияло и на поэзию Шевченко, и, особенно, на прозу. В его повестях очень часто встречаются разные музыкальные символы. В поэзии он, конечно, больше идет от народной песни, духовной украинской песни. Тарас Шевченко — человек мировой культуры. Отрывок из его повести «Музыка» открывает его как романтика. Здесь он автобиографически пишет о своей личной нежной любви к виолончели: «Гарновський привіз віолончель. Боже, що ж то за іграшка! Це лиш одна душа людська може так співати і плакати, як співає і плаче цей дивовижний інструмент. Майстер, що його зробив, мабуть,

був сам Прометей. Я лягаю спати і кладу його біля себе. Це моє життя, моє друге я. І якби я був двічі рабом, я б за цей інструмент продав себе втретє в рабство».

Т. Шевченко – это человек мировой культуры с тонкой душой, творец поэзии с музыкальными мотивами.

ВОЛОДАР У ЦАРСТВІ ДУХА

Тихоненко О.В., канд. філол. наук, доцент кафедри укр. та рос. мов

Коли прагнемо бачити ідеал людини зі справді прометеївським духом – гляньмо на Шевченка! Це ім'я по праву належить до великих українців у нашій історії; ім'я, яке, ввібравши в себе живу патріотичну душу народу, стало невід'ємною частиною його життя. Шевченко не потребує канонізації. Він видатний як незвичайною обдарованістю, так і походженням і світовою популярністю. Його твори, як і кожне явище мистецтва, не можна розглядати поза часом та історією. Духом невмирущих шевченківських традицій овіяна вся література ХХ ст. України.

Шевченко став одним із символів України в очах світової спільноти. Кожний, хто глибоко вивчає творчість великого сина України, неминуче переконується, що вона має світове значення й актуальна в просторі і часі. Твори великого сина України перекладені багатьма мовами світу. Творча скарбниця генія Шевченка є віковичною. Про світову славу Тараса Шевченка свідчать пам'ятники, установлені в різних країнах: Канаді (Торонто), США (Вашингтон, Нью-Йорк), Франції (Париж), Румунії (Бухарест). Ім'я Шевченка ніколи не підлягало забуттю. Мало хто з великих людей був таким популярним за життя. Про поета говорили завжди. У 40-х рр. ХІХ ст. поезія Шевченка була особливо популярною серед молоді, про що не раз говорили його сучасники. Перше видання «Кобзаря» зробило митця відомим на теренах Російської імперії, зокрема на українських землях, що входили до її складу. Шевченка називали доступним, абсолютно зрозумілим пересічній людині, його розуміли й любили, і це надавало спрощеності сприйняття поетового феномену.

До літературного доробку Т.Г. Шевченка належить велика збірка творів, що поповнювалася протягом усього його життя – «Кобзар», історична драма «Назар Стодоля», дев'ять повістей, листи, щоденник і автобіографія, написані російською, історико-археологічні записки й уривки незакінчених творів, «Букварь южнорусский». Останні роки життя Шевченка не були марними: він написав низку своїх найкращих творів, саме тоді вийшло нове видання «Кобзаря». Видання Шевченкових творів за кордоном мали суттєві вади (пропуски, перекручення, контамінації). Велику частину літературної спадщини Шевченка було надовго «поховано» в архіві «Третього відділу». Упродовж років поетові приписували деякі вірші, що йому не належали. Кожне покоління гортало «Кобзаря» справді як святе письмо – книгу пізнання добра і зла, пізнавало з нього самих себе і вчилося бути собою. Розгорнімо ж цю книгу й